

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. február 27.
(OR. en)

6698/23

Intézményközi referenciaszám:
2022/0345(COD)

ENV 160
SAN 96
COMPET 132
CONSOM 52
AGRI 80
CODEC 238

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Annexes 1 to 8
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a települési szennyvíz kezeléséről (átdolgozás) – Irányadó vita

Az elnökség a fent említett jogalkotási javaslatról a Környezetvédelmi Tanács 2023. március 16-i ülésén tartandó vita strukturálása céljából összeállította az e feljegyzés mellékletében szereplő háttéranyagot és kérdéseket.

Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza a háttéranyagot és kérdéseket, és a fent említett irányadó vitához továbbítsa azokat a Tanács részére.

**Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a települési szennyvíz kezeléséről
(átdolgozás)**

– Elnökségi háttéranyag és kérdések a miniszterek számára –

Háttér

Az európai folyók, tavak és tengerek minősége alapvető fontosságú a környezet és az emberi egészség szempontjából. A tiszta víz elengedhetetlen a biztonságos ivóvízhez, emellett pedig fontos az olyan gazdasági tevékenységek szempontjából is, mint például az ipari termelés, a közlekedés, a turizmus és a halászat.

Az Európai Unióban a települési szennyvíz jelenti a vízszennyezés egyik legfontosabb forrását. A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv értékelése során három fő problémacsoport azonosítására került sor, ezek a következők: a települési forrásokból származó fennmaradó szennyezés, az új társadalmi törekvésekkel és az európai zöld megállapodással való hiányos összehangolás, valamint az elégtelen vagy egyenlőtlen irányítás. A települési szennyvízből eredő szennyezést illetően az értékelés arra a megállapításra jutott, hogy a települések kibocsátásai tekintetében fennmaradó legfontosabb források a kisebb városok, a nem központosított hulladékkezelő létesítmények, a meglévő irányelv tápanyagokra vonatkozó elavult előírásai, valamint a heves esőzések által okozott szennyezés. A mikroszennyező anyagok kibocsátása szintén egyre nagyobb aggodalomra ad okot.

Az értékelés során azt is elemezték, hogy a szennyvízágazatban milyen lehetőségek vannak az energiahatékonyság javítására – hozzájárulva az uniós éghajlat- és energiapolitika megvalósításához –, valamint a szennyvíziszap jobb kezelésére és a víz újrafelhasználására, biztosítandó a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervvel való jobb összhangot.

A Tanácsban folyó munka jelenlegi állása

A Bizottság 2022. október 26-án elfogadta a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelvre irányuló javaslatát. A Bizottság a környezetvédelmi munkacsoport 2022. november 4-i ülésén terjesztette elő a javaslatot és az azt kísérő hatásvizsgálatot.

A környezetvédelmi munkacsoport eddig öt ülést tartott. Januárban, a svéd elnökség idején kezdődött a javaslat első olvasata, amely lehetőséget biztosított a tagállamoknak arra, hogy megvitassák az 1–21. cikket (a 12. és a 19. cikk kivételével). A munkacsoporti ülések során lehetőség nyílt az irányelv néhány pontosítására, valamint a tagállamok első véleménycserét tarthattak e cikkekről. A munkacsoportban folytatott megbeszélések pozitívak és konstruktívak voltak. A tagállamok általánosságban pozitívan viszonyulnak a javaslathoz, az első megbeszélések során ugyanakkor több kihívásra is fény derült.

Megvitatandó témák

Annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson a munkacsoport jövőbeli munkájához, az elnökség azt javasolja, hogy a Környezetvédelmi Tanács március 16-án foglalkozzon a következő kérdésekkel.

A fennmaradó szennyezés kezelésére irányuló célkitűzések általános szintje

A fennmaradó településiszennyvíz-szennyezés kezelése érdekében a Bizottság azt javasolja, hogy az irányelv hatályát terjesszék ki a kisebb agglomerációkra is¹. Ezeknek 2030-ra teljes mértékben csatlakoztatott gyűjtőrendszerekre lesz szükségük, a másodlagos kezelés tekintetében is, de lehetőséget kell biztosítani a mentességekre.

A településiszennyvíz-tisztító telepek emellett továbbra is a tápanyagok kibocsátásának fontos forrását jelentik, amely hozzájárul az uniós víztestek eutrofizációjához. A tápanyagkibocsátás további korlátozása érdekében a Bizottság a javaslatban kiterjesztett kötelezettségeket határoz meg a nitrogén és a foszfor úgynevezett harmadlagos kezeléssel történő eltávolítására vonatkozóan. A követelmények 2040-re kerülnek bevezetésre, köztes célkitűzésekkel.

A víztesteket illetően egyre nagyobb problémaként azonosították a mikroszennyező anyagokat, például a gyógyszermaradványokat. A javaslat ezért új követelményeket tartalmaz egy további kezelési lépésre vonatkozóan, mégpedig a szennyező anyagok széles skálájának kezelésére irányuló negyedleges kezelésre. A javaslat szerint ezeket a követelményeket 2040-re kell teljesíteni, köztes célkitűzéseken keresztül.

¹ Kisebb agglomerációk 1000 LE-től (lakosegyenérték) kezdődően, szemben a jelenlegi 2000 LE-vel.

A tagállamok kijelentették, hogy az infrastrukturális beruházások megtervezéséhez szükséges idő miatt kihívást fog jelenteni a javasolt határidők és követelmények betartása. Ezenfelül egyes tagállamok rugalmasságot kértek a nemzeti és helyi körülményekhez való alkalmazkodás érdekében, ideértve az ütemterveknek a vízzel kapcsolatos egyéb irányelvekben szereplő tervezési ciklusokkal való összehangolására irányuló felhívásokat is. Néhány tagállam továbbá aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a harmadlagos és a negyedleges kezelésre vonatkozó szigorúbb kötelezettségek révén elért további környezeti előnyök nem feltétlenül haladják meg mindig a kezelés költségét.

A mikroszennyező anyagok kezelésének finanszírozása

A mikroszennyező anyagok negyedleges kezelésének finanszírozása céljából a javaslat kötelező „kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket” vezet be a gyógyszereket és kozmetikai termékeket az uniós piacon forgalomba hozó vállalatok számára. Még ha a javaslat meg is határozza a legfontosabb elveket, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer nemzeti szinten történő gyakorlati végrehajtása a tagállamok feladata. A javaslatban szerepel az is, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségnek a teljes költséget fedeznie kell (azaz a negyedleges kezelésnek, a nyomon követésnek, valamint a forgalomba hozatalra vonatkozó statisztikák gyűjtésének a költségeit is).

Bár a „szennyező fizet” elv alkalmazásával kapcsolatban általában pozitív megközelítés tapasztalható, a tagállamok kérik annak tisztázását, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hogyan működhetne a gyakorlatban, tekintettel arra, hogy a települési szennyvíz ágazatában ez új típusú eszköz. Vegyes vélemények hangzottak el azzal kapcsolatban, hogy ez tekinthető-e a legmegfelelőbb finanszírozási stratégiának, illetve hogy azt uniós vagy nemzeti szinten jobb-e végrehajtani.

Az energiasemlegességhez való hozzájárulás

A javaslat a települési szennyvíz ágazata számára energiasemlegességi célt határoz meg – köztes célkitűzésekkel –, amelyet 2040-re minden tagállamban el kell érni. Az alapvető célkitűzés az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia előállítása, elsősorban biogázból, illetve más módon. A cél eléréséhez energetikai auditokra lesz szükség, amelyeket fokozatosan valamennyi közepes és nagy méretű létesítményre² vonatkozóan kötelezővé kell tenni. A tagállamok biztosítani fogják továbbá, hogy e létesítmények teljes éves megújulóenergia-termelése megfeleljen a teljes energiafogyasztásuknak. E célt 2040-re kell bevezetni nemzeti szinten, köztes célkitűzésekkel.

² 10 000 LE vagy annál több (egyes tagállamok esetében a bevált gyakorlatokhoz igazodva).

A munkacsoportban folytatott megbeszélések általában véve pozitívak voltak az energiahatékonyságra vonatkozó rendelkezést illetően. A tagállamok tisztában vannak a javasolt energetikai auditok előnyeivel, bár az ütemtervek kihívást jelentenek számukra. Aggályok merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a javasolt energiasemlegességi célok esetleg nehezen lesznek kombinálhatók a nitrogén eltávolítására és a negyedleges kezelésre vonatkozó új követelményekkel, mégpedig az e kezeléshez szükséges energiafogyasztás miatt. Kétségek merültek fel továbbá azzal kapcsolatban is, hogy az energiasemlegesség elérésével kapcsolatos követelményt a települési szennyvíz ágazatra kell-e korlátozni, vagy pedig egy szélesebb körű integrált termelési rendszerben kell azt megvalósítani.

A minisztereknek szóló kérdések

Annak érdekében, hogy iránymutatással szolgáljanak a környezetvédelmi munkacsoport további munkájához, felkérjük a minisztereket, hogy folytassanak véleménycserét a következő kérdésekről:

- 1. Ön szerint – a települési szennyezés fennmaradó forrásainak kezelésére vonatkozó javaslat alapján – mi lenne a célkitűzések megfelelő szintje?*
- 2. Ön szerint helyénvaló-e kiterjesztett gyártói felelősségi rendszert és energiasemlegességi célokat belefoglalni a települési szennyvízről szóló irányelvbe?*